

Miljömålsberedningens förslag om en strategi för hur Sverige ska leva upp till åtaganden inom biologisk mångfald respektive nettoupptag av växthusgaser från markanvändningssektorn (LULUCF) SOU 2025:21

Remiss från Klimat- och näringsdepartementet
Remisstid den 15 juni 2025

Förslag till beslut

Borgarrådsberedningen föreslår att kommunstyrelsen beslutar följande.
Remissen besvaras med hänvisning till vad som sägs i stadens promemoria.

Föredragande borgarrådet Åsa Lindhagen

Sammanfattning av ärendet

Klimat- och näringslivsdepartementet har remitterat Miljömålsberedningens förslag om en strategi för hur Sverige ska leva upp till EU:s åtaganden inom biologisk mångfald respektive nettoupptag av växthusgaser från markanvändningssektorn (LULUCF) till 2030 till bland annat Stockholms stad för yttrande.

Miljömålsberedningen lämnar förslag på styrmedel och åtgärder som tillsammans ska säkerställa att Sverige lever upp till åtaganden enligt Land Use, Land-Use Change and Forestry (LULUCF)-förordningen, att öka det rapporterade nettoupptaget med 4 miljoner ton jämfört med det genomsnittliga nettoupptaget 2016–2018.

Miljömålsberedningen lämnar förslag om etappmål, styrmedel och åtgärder som bidrar till Sveriges åtaganden inom EU och internationellt för naturvård och biologisk mångfald.

Då remissen är omfattande väljer Stockholms stad att fokusera på de delar som bedöms ha betydelse för staden verksamheter och inriktningsmål för den av kommunfullmäktige beslutade budgeten för år 2025.

Beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret, exploateringsnämnden, fastighetsnämnden, miljö- och hälsoskyddsnämnden, stadsbyggnadsnämnden, trafiknämnden och Stockholms Stadshus AB.

På grund av den korta remisstiden har exploateringskontoret, miljöförvaltningen, trafikkontoret besvarat remissen genom kontorsyttranden. Fastighetsnämnden har inte inkommit med svar.

Stadsledningskontoret anser att strategin saknar flera viktiga delar, såsom tillräckliga och tydliga etappmål och tillräckligt med förslag på konkreta styrmedel och åtgärder som gör det möjligt för Sverige att helt leva upp till våra åtaganden inom EU och internationellt för biologisk mångfald samt upptag och utsläpp av växthusgaser från markanvändning.

Exploateringskontoret anser att fler kriterier än enbart ålder bör uppfyllas för att skydda skog samt att avvägningar som rör fysisk planering, inklusive skydd av skog fortsättningsvis bör göras enligt hushållningsbestämmelserna i 3 och 4 kap. miljöbalken. Därutöver lämnar kontoret detaljerade synpunkter om förslaget.

Miljöförvaltningen anser att ambitionsnivån behöver höjas vad gäller biologisk mångfald samt att det behövs större tydlighet om hur Sverige ska omsätta strategin i praktiken och vad som förändras jämfört med dagens skydd och markanvändning. Det är viktigt att det är den natur som skyddas och rapporteras till EU ska vara den med de högsta naturvärdena och som också utgör viktiga kärnområden i Sveriges grönbåa infrastruktur. Förvaltningen är positiv till förslagen om ökad kolinlagring och att markanvändningens roll i klimatpåverkan tydliggörs. Därutöver lämnar förvaltningen detaljerade synpunkter.

Stadsbyggnadsnämnden anser att beredningen presenterar flera förslag som nämnden är positiv till men saknar tillräckliga etappmål, skarpa, konkreta styrmedel och förslag till åtgärder för att Sverige ska kunna leva upp till sina åtaganden inom EU och internationellt.

Trafikkontoret bedömer att utredningens förslag har potential att bidra till att klara Sveriges åtaganden men menar att det är svårt att bedöma i vilken omfattning med tanke på osäkerheter i underlag samt att åtgärderna främst ska ske på frivillig basis.

Stockholms Stadshus AB delar de kommunala bostadsbolagens synpunkter om att växthusgaser på bebyggd mark där grundläggningsförutsättningar bör tas i beaktande i klimatdeklarationer och att klimatdeklarationer ska användas till att minska klimatutsläpp, inte detaljstyra material, samt Boverkets uppdrag att främja återbruk.

Föredragande borgarrådets synpunkter

LULUCF-förordningen handlar om markanvändning, förändrad markanvändning och skogsbruk och dess roll i klimatarbetet. I dag utgör skogsmark ca 70 procent av Sveriges landareal – mer än hälften av skogarna är produktiv skogsmark och endast 8,9 procent är formellt skyddad. Skogar, naturmark och träd generellt spelar en stor roll för att binda kol och därmed minska växthusgasutsläpp och Sverige har åtagit sig gentemot EU att öka koldioxidupptaget inom LULUCF-sektorn.

Samtidigt finns det en pågående urbanisering av naturmarker i Sverige. Skog och andra naturliga miljöer ersätts av hårdgjord mark, byggnader, vägar och andra urbana strukturer, bland annat beroende på behov till följd av en ökande befolkning. Detta påverkar koluttaget negativt och ökar utsläppen när kol i mark och växter frigörs på grund av markexploatering. Implementeringen av LULUCF-förordningen är därför avgörande för att Sverige ska nå klimatmålet om nettonollutsläpp till 2045.

Övergripande anser jag att vare sig LULUCF-förordningen, åtaganden inom EU:s strategi för biologisk mångfald till 2030, generationsmålet eller de svenska miljökvalitetsmålen kan uppnås genom det förslag som Miljömålsberedningen lägger fram. Strategin saknar tillräckliga och tydliga etappmål samt tillräckliga förslag på konkreta styrmedel och i vissa fall försämrar den möjligheten att nå miljömålen.

Mer specifikt delar jag stadens interna remissinstansers bedömning om att beredningens förslag att inte föreslå strikt skydd av landets naturskogar kan vara i konflikt med EU:s strategi för biologisk mångfald och naturrestaureringslagen. Likt stadsledningskontoret och miljöförvaltningen anser jag att formellt skydd är ett ändamålsenligt sätt att skydda stadsgrönskans biologiska mångfald och ekosystemens funktionalitet. Etappmålen bör utformas utifrån prioriteringen att skydda områden med höga naturvärden och representativitet i landskapet i syfte att bevara den biologiska mångfalden. Däremot har all tätortsnära natur inte höga naturvärden. Därför kan inte tätortsnära rekreationsområden generellt rapporteras som skyddade.

Att skydda värdefulla naturområden och samtidigt behålla utvecklingspotential för bostäder, infrastruktur och tillhörande service i andra delar av staden skapar förutsättningar för en långsiktig planering av en hållbar stad.

Jag välkomnar dock vissa enskilda förslag, däribland förslaget om ökade anslag för skötsel och restaurering av natur inom statligt skyddade områden för att öka den biologiska mångfalden inom redan skyddad mark samt förslaget att skyndsamt vidareutveckla verktyg med standardiserade metoder för att mäta vilken effekt förändrad markanvändning vid exploatering får på nettoupptaget av koldioxid. Även förslaget att regeringen ska arbeta vidare med förslagen som lämnas i betänkandet Ekologisk kompensation (SOU 2017:34) ser jag positivt på.

I övrigt hänvisar jag till stadens interna remissinstansers svar.

Stockholm den 4 juni 2025

Åsa Lindhagen

Bilaga

Remiss- Miljömålsberedningens förslag om en strategi för hur Sverige ska leva upp till åtaganden inom biologisk mångfald respektive nettoupptag av växthusgaser från markanvändningssektorn (LULUCF) SOU 2025:21, dnr KS 2025/387-1.1

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Kommunstyrelsen

Reservation av Linnéa Vinge (SD) enligt följande.

Jag föreslår att kommunstyrelsen beslutar följande.

1. Kommunstyrelsen besvarar remissen med Sverigedemokraternas utlåtande.
2. Därutöver anför följande:

Klimat- och näringslivsdepartementet har remitterat Miljömålsberedningens förslag om en strategi för hur Sverige ska leva upp till EU:s åtaganden inom biologisk mångfald respektive nettoupptag av växthusgaser från markanvändningssektorn (LULUCF) till 2030 till bland annat Stockholm stad för yttrande.

Stockholm besitter idag verktygen för att undvika avskogning genom att inte bebygga grönområden. Trots detta ser vi hur samtliga blockstyrenen från höger till vänster tillsammans med MP bebygger värdefulla grönområden. Stockholm stad ställer sig därmed beredningens förslag.

Ärendet

Klimat- och näringslivsdepartementet har remitterat Miljömålsberedningens förslag om en strategi för hur Sverige ska leva upp till EU:s åtaganden inom biologisk mångfald respektive nettoupptag av växthusgaser från markanvändningssektorn (LULUCF) till 2030 till bland annat Stockholm stad för yttrande.

Miljömålsberedningen lämnar förslag på styrmedel och åtgärder som tillsammans bidrar till Sveriges åtagande enligt LULUCF-förordningen, att öka det rapporterade nettoupptaget med 4 miljoner ton jämfört med det genomsnittliga nettoupptaget 2016–2018. Miljömålsberedningen lämnar också förslag om etappmål, styrmedel och åtgärder som bidrar till Sveriges åtaganden inom EU och internationellt för naturvård och biologisk mångfald. Åtagandena har som sammantaget syfte att stoppa och vända förlusten av biologisk mångfald.

Då remissen är omfattande har Stockholms stad valt att fokusera på de delar som bedöms ha betydelse för Stockholms stads verksamheter och inriktningsmål för den av kommunfullmäktige beslutade budgeten för år 2025.

Remissammanställningen

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret, exploateringsnämnden, fastighetsnämnden, miljö- och hälsoskyddsnämnden, stadsbyggnadsnämnden, trafiknämnden och Stockholms Stadshus AB.

På grund av den korta remisstiden har exploateringskontoret, miljöförvaltningen, trafikkontoret besvarat remissen genom kontorsyttranden. Fastighetsnämnden har inte inkommit med svar.

Stadsledningskontoret

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den 28 april 2025 har i huvudsak följande lydelse.

Då remissen är omfattande har stadsledningskontoret valt att fokusera på de delar som bedöms ha betydelse för Stockholms stads verksamheter och inriktningsmål för den av kommunfullmäktige beslutade budgeten för år 2025.

Övergripande anser stadsledningskontoret att strategin saknar flera viktiga delar, så som tillräckliga och tydliga etappmål och tillräckligt med förslag på konkreta styrmedel och åtgärder som gör det möjligt för Sverige att helt leva upp till våra åtaganden inom EU och internationellt för biologisk mångfald samt upptag och utsläpp av växthusgaser från markanvändning.

Miljömålsberedningen föreslår att torvmark endast får tas i anspråk för bebyggelse om det behövs för att tillgodose väsentliga samhällsintressen och om verksamhetsutövaren kompenserar för de ökade utsläppen. Stadsledningskontoret anser att ett förtydligande av vad som avses med ”väsentliga samhällsintressen” är

viktigt för att tillämpningen av en sådan lagstiftning ska bli enhetlig. Därtill behövs ett förtydligande kring vilken typ av kompensation som ska vara tillåten samt hur effekterna av den ska beräknas.

Miljömålsberedningen föreslår en justering av förordning (2003:598) om statliga bidrag till lokala naturvårdsprojekt. Miljömålsberedningen föreslår att punkt 7a och 7b under §1 om att minska utsläpp av växthusgaser respektive gynna biologisk mångfald tas bort och istället läggs i en ny förordning om statligt bidrag för ersättning för åtgärder för att restaurera våtmarker inklusive återvätning av dränerad torvmark. Stadsledningskontoret anser att förslaget kan skapa otydlighet då det innebär två olika förordningar som reglerar stöd till åtgärder för våtmarker.

Stadsledningskontoret anser att förslaget om gödsling av skogsmark i syfte att öka kolupptaget skulle kunna få negativa konsekvenser för biologisk mångfald och bör utredas vidare.

Miljömålsberedningen föreslår att SLU får i uppdrag att tillsammans med Boverket, Naturvårdsverket och Trafikverket skyndsamt vidareutveckla ett gemensamt verktyg med standardiserade metoder för att mäta vilken effekt förändrad markanvändning vid exploatering får på nettoupptaget av koldioxid. Verktöget ska kunna användas vid miljökonsekvensbedömningar senast från och med 2027. Stadsledningskontoret delar beredningens bedömning att det idag saknas incitament för exploatörer att välja områden där utsläppen av växthusgaser vid exploateringen är lägre, eller metoder för att minimera utsläppen vid nödvändig exploatering av torvmark. Stockholms stads Miljöprogram 2030 anger att identifiera påverkan på naturvärden och ekologiska samband och funktioner under hela stadsutvecklingsprocessen som exempel på åtgärder för att nå målet om "Ett Stockholm med livskraftiga ekosystem". Programmet anger också att skydda och skapa fler kolsänkor i staden som exempel på åtgärd för att nå målet om "Ett Stockholm utan global klimatpåverkan." Med anledning av detta avser Stockholms stad besluta om omfattande skydd av natur under innevarande mandatperiod. Beredningens förslag bedöms ha potential att bidra till Stockholms stads arbete med att uppnå målen i Miljöprogram 2030. Förslaget bedöms också kunna bidra i arbetet med åtgärd 2.15 i Klimathandlingsplan 2030 om att utreda och genomföra åtgärder för att skapa ytterligare negativa utsläpp efter år 2030, exempelvis genom ökad kolinbindning i skog och mark. Mot bakgrund av detta är stadsledningskontoret positivt inställda till förslaget om att staten ska ta ansvar för att utveckla standardiserade metoder och verktyg för att mäta effekter på nettoupptag.

Miljömålsberedningen föreslår att Boverket får i uppdrag att utöka klimatdeklarationen för uppförande av nya byggnader med en separat redovisning av mängden kol i långlivade byggprodukter som byggts in i byggnaden. På sikt kan mängden kol i långlivade byggprodukter räknas in i klimatdeklarationens gränsvärden. Huvuddragen i förslagen är i linje med det uppdrag som Stockholms stad i kommunfullmäktiges budget 2025 har givit till exploateringsnämnden, stadsbyggnadsnämnden och miljö- och hälsoskyddsnämnden, att utreda hur staden kan införa högre krav på gränsvärden för klimatbelastning från nyproduktion vid

byggande på stadens mark. Exploateringsnämnden ska enligt budgeten även göra fler markanvisningar till hus som byggs med massivträ i syfte att medverka till ökad teknikutveckling och innovation inom byggsektorn. Stadsledningskontoret är därmed positiv till förslaget inriktning men menar också att eventuella administrativa belastningar av ett sådant förslag behöver tas i beaktande.

Miljömålsberedningen har fått i uppdrag att föreslå etappmål för skydd av natur för att Sverige ska leva upp till det internationella målet att skydda 30 procent av naturen till 2030. Av dessa ska en tredjedel, alltså 10 procent av den totala ytan, ges ett strikt skydd.

Miljömålsberedningens förslag innebär att alla urskogar och gamla skogar ska skyddas strikt till 2030. Däremot har beredningen valt att inte föreslå strikt skydd av landets naturskogar, vilket stadsledningskontoret anser kan vara i konflikt med EU:s strategi för biologisk mångfald och naturrestaureringslagen.

När det gäller stadsgrönska menar Miljömålsberedningen att den biologiska mångfalden främst bevaras genom ändamålsenlig skötsel och att formellt skydd normalt inte är ändamålsenligt, särskilt inte i områden där flera samhällsintressen ska samspela. Inom Stockholms stad finns stadsgrönska i form av allt från stadsträd, förgårdsmarker och parker till större sammanhängande naturområden. Flera naturområden har höga naturvärden och uppfyller kriterier för formellt skydd. Stockholms stads Miljöprogram 2030 anger formellt skydd genom naturreservat och biotopskyddsområden som en viktig del av arbetet med att uppnå målet om "Ett Stockholm med livskraftiga ekosystem". Att skydda värdefulla naturområden och samtidigt behålla utvecklingspotentialen för bostäder, infrastruktur och tillhörande service i övriga delar av staden skapar förutsättningar för en långsiktig planering av en hållbar och växande stad.

Miljömålsberedningen ger förslag om vad som kan räknas som "andra effektiva arealbaserade bevarandeåtgärder" (OECM).

Stadsledningskontoret anser att etappmålen bör utformas utifrån prioriteringen att skydda områden med höga naturvärden och representativitet i landskapet i syfte att bevara den biologiska mångfalden. Skydd enligt plan- och bygglagen är inte långsiktigt och dessa områden kan bli föremål för exploatering vid förtätningar och expansion av städer. Dessutom har all tätortsnära natur inte höga naturvärden och de saknar ofta skötselplaner som gynnar biologisk mångfald. Därför anser stadsledningskontoret inte att tätortsnära rekreationsområden generellt bör kunna rapporteras som skyddade.

Miljömålsberedningen föreslår även ökade anslag för skötsel och restaurering av natur inom statligt skyddade områden för att öka den biologiska mångfalden inom redan skyddad mark. Stadsledningskontoret välkomnar förslaget och vill betona vikten av att det även framgent ska finnas medel att söka för lokala naturvårdsprojekt (LONA) för restaurerings- och naturvårdsåtgärder.

Miljömålsberedningen föreslår att det befintliga etappmålet för stadsgrönska och ekosystemtjänster inom miljömålssystemet förlängs och ändras till att ha följande lydelse: ”Samtliga kommuner ska senast 2030 ta tillvara och integrera stadsgrönska och ekosystemtjänster i urbana miljöer vid planering, byggande och förvaltning i städer och tätorter.” Stadsledningskontoret anser att det är positivt att etappmålet nu föreslås omfatta samtliga av landets kommuner.

Stadsledningskontoret är positivt inställda till förslaget om att ta fram ett system för inrapportering av områden med höga naturvärden. Ett samlat underlag för värdefulla områden skulle t.ex. vara användbart i tidiga skeden i miljöbedömningar inför översiktsplanering, områdesplanering och detaljplanering.

Avslutningsvis ser stadsledningskontoret positivt på förslaget att regeringen ska arbeta vidare med förslagen som lämnas i betänkandet 2017:34 Ekologisk kompensation.

Exploateringskontoret

Exploateringskontorets tjänsteutlåtande daterat den 9 maj 2025 har i huvudsak följande lydelse.

Gammal skog (kapitel 14)

Utredningen föreslår att all urskog och gammal skog ska skyddas till år 2030. Skogsstyrelsen har under 2024 lämnat ett förslag till en ny nationell definition av "gammal skog".

Någon urskog finns knappast i Stockholms stad, men en del av de skogspartier som finns kvar i Stockholms stad utgörs av skog som är betydligt äldre än vanlig produktionsskog, och har höga naturvärden, vilket inbegriper såväl livsmiljö för många arter som ekologiska spridningsfunktioner. Andra äldre skogar i Stockholms stad kan ha begränsat artinnehåll och begränsad betydelse för ekologiska spridningssamband. Exploateringskontoret anser att skogens ålder inte kan vara ett ensamt och absolut kriterium för att skyddas. Exploateringskontoret anser vidare att avvägningar som rör fysisk planering, inklusive skydd av skog, istället även fortsättningsvis bör göras enligt hushållningsbestämmelserna i 3 och 4 kap. miljöbalken.

Skogsmark anges ha den i särklass största påverkan på Sveriges totala nettoupptag av koldioxid. Mycket av resonemangen kring nettoupptag grundas på möjliga förändringar av skogsbruket. Stockholms stad äger påtagligt lite skogsmark med faktisk skogsproduktion, även om en stor andel räknas som produktiv skogsmark. Stockholms stad berörs i praktiken relativt lite av den delen av strategin som rör åtgärder för ökad kolinlagring i produktionsskog.

Exploateringskontoret har i övrigt inte någonting att erinra mot utredningen, men lämnar nedanstående kommentarer och bedömningar.

Förvaltning av skyddade områden (kap. 15)

I Sveriges internationella åtaganden framhålls ändamålsenlig förvaltning av skyddade områden, bl.a. i form av naturvårdande skötsel och restaurering. Såväl Kunming-Montreal-ramverket som EU:s strategi för biologisk mångfald anger att områden av särskild betydelse för biologisk mångfald och ekosystemtjänster ska bevaras genom att vara effektivt och rättvist förvaltade. Enligt EU:s naturvårdsdirektiv ska ingående naturtyper och arter ha gynnsam bevarandestatus, vilket kräver ändamålsenlig förvaltning.

I utredningen föreslås bland annat att kommunerna till senast år 2030 uppdaterar inaktuella skötselplaner för kommunala naturreservat. Exploateringskontoret bedömer att sådana uppdateringar behöver ta hänsyn till restaureringsförordningens krav på restaurering av natur och förbättring av den biologiska mångfalden.

Förslag om ökat nettoupptag i träprodukter (kap. 11)

Utredningen bedömer att nettoinlagringen av kol i träprodukter kan öka på tre huvudsakliga sätt: genom en ökad produktion av träprodukter, genom att en större andel av inhemsk träråvara blir långlivade träprodukter istället för kortlivade samt genom att träprodukterna används på ett sätt som möjliggör ökad livslängd, återanvändning eller återvinning. Genom att öka trä som byggmaterial kan kolinlagring i långlivade träprodukter öka, vilket i sin tur ökar efterfrågan på långlivade träprodukter från skogs- och virkesindustrin.

Utredningen föreslår bland annat att Boverket får i uppdrag att utöka klimatdeklarationen för uppförande av nya byggnader med en separat redovisning av mängden kol i långlivade byggprodukter som byggts in i byggnaden. På sikt kan mängden kol i långlivade byggprodukter räknas in i klimatdeklarationens gränsvärde.

Huvuddragen i förslagen är i linje med det uppdrag som kommunfullmäktige i budget 2025 har givit till exploateringsnämnden, stadsbyggnadsnämnden och miljö- och hälsoskyddsnämnden, att utreda hur staden kan införa ... "högre krav på gränsvärden för klimatbelastning från nyproduktion vid byggande på stadens mark". Exploateringsnämnden ska enligt budgeten även göra "fler markanvisningar till hus som byggs med massivträ i syfte att medverka till ökad teknikutveckling och innovation inom byggsektorn".

Författningar (ändringar och tillägg, kap. 21)

Utredningen föreslår tillägg om torvmark med en ny paragraf i 3 kap. miljöbalken, med naturresursbestämmelser. Den nya 4a § föreslås lyda: "*Bevarandet av torvmark är ett allmänt intresse för att minska utsläpp av växthusgaser. Torvmark får tas i anspråk för bebyggelse eller anläggningar endast om det behövs för att tillgodose väsentliga samhällsintressen och detta behov inte kan tillgodoses på ett från allmän synpunkt tillfredsställande sätt genom att annan mark tas i anspråk, och 2. verksamhetsutövaren kompenserar för de ökade utsläpp av växthusgaser exploateringen beräknas innebära.* "

Konsekvenserna för Stockholms stad bedöms vara ringa, eftersom förekomsten av verklig torvmark inom stadens gränser är ytterst liten.

Exploateringskontoret ser positivt på förslaget till tillägg till förordningen om statliga bidrag till lokala naturvårdssatsningar (LONA), vilket skulle göra att fler aktörer inkluderas bland dem som kan söka LONA-medel. Det gäller bland annat ideella sammanslutningar som samverkar med kommuner samt kommunalförbund. Målgruppen skulle därmed bli densamma som gäller för LOVA-medel (lokala vattenvårdsprojekt). För närvarande är det endast kommuner som kan söka LONA-bidraget. Enligt förslaget ska bidrag kunna ges även till "samordning och utförande av åtgärder".

Miljöförvaltningen

Miljöförvaltningens tjänsteutlåtande daterat den 6 maj 2025 har i huvudsak följande lydelse.

Miljöförvaltningen har för denna omfattande remiss valt att inom biologisk mångfald främst fokusera på de delar som berör hållbar markanvändning, skydd, förvaltning och restaurering och för LULUCF fokusera på förslagen rörande bebyggd mark och träprodukter.

De internationella åtagandena som Sverige skrivit under, EU:s naturrestaureringsförordning samt EU:s strategi för biologisk mångfald sätter ramarna för vad som krävs för att bibehålla biologisk mångfald inom EU och vad Sverige har att förhålla sig till för att vara en del i att stoppa och vända förlusten av biologisk mångfald. Förvaltningen anser att det finns förslag i strategin som leder i rätt riktning, men med tanke på problembildens magnitud skulle ambitionsnivån behöva vara högre än vad som framgår av förslagen i utredningen. Förvaltningen anser att flera viktiga delar saknas, så som tillräckliga och tydliga etappmål, effektiva styrmedel och konkreta åtgärder för att Sverige ska leva upp till sina åtaganden inom EU och internationellt för biologisk mångfald.

Förvaltningens bedömning är även att det, för att Sverige ska kunna uppfylla sina åtaganden gällande både kolinlagring och biologisk mångfald, behövs en större tydlighet kring hur Sverige ska omsätta strategin i praktiken och vad som ska förändras jämfört med dagens förhållningssätt till skydd och markanvändning. Intrycket är att de i strategin föreslagna ytorna kommer att rapporteras in för att nå åtagandena, men att det finns brister i att säkerställa kontinuitet och funktion för en del av de ytor som föreslås ingå. Det som skulle behövas är ett nytt förhållningssätt till vad som är hållbar markanvändning och hur påverkan på kolförråd och biologisk mångfald kan minskas i och hur den biologiska mångfalden och kolinlagringen kan stärkas genom aktiva åtgärder.

I SOUn konstateras att administrationen kopplat till förslagen kan genomföras utan att nya medel behöver tillskjutas. Miljöförvaltningen bedömer att det inte är rimligt

att berörda myndigheter ska hantera tillkommande administration inom befintliga ramar. Ökade resurser behövs för att säkerställa att relevanta områden skyddas på sikt och att rapporteringen speglar den faktiskt skyddade arealen.

Kapitel 1 Författningsförslag

Förvaltningen ser positivt på förslaget till tillägg i 3 kap miljöbalken (MB) att torvmark endast får tas i anspråk för bebyggelse om det behövs för att tillgodose väsentliga samhällsintressen och om verksamhetsutövaren kompenserar för de ökade utsläppen, med tanke på torvmarkens betydelse för koldioxidlagring och biologisk mångfald.

Det är dock viktigt att klargöra vad som avses med "väsentliga samhällsintressen" för att säkerställa en enhetlig tillämpning av lagstiftningen. Det bör också specificeras hur kompensationen för ökade växthusgasutsläpp ska beräknas och genomföras samt vilka åtgärder som anses godtagbara för att uppfylla kompensationskravet.

Förvaltningen föreslår därutöver en utökad analys av behov av ytterligare begränsningar för exploatering av andra kolrika marker, utöver torvmarker. Sådana marker, exempelvis skogar med högt kolförråd, spelar en central roll i klimatregleringen genom sin förmåga att lagra kol. Förvaltningen föreslår därför att möjligheterna att även undanta sådana marker från exploatering samt vikten av att kompensera för kolförluster vid exploatering av sådana marker undersöks.

MMB föreslår även en skärpning i 9 kap MB där nya eller förlängda tillstånd för torvtäkt inte längre ska beviljas från och med 1 januari 2026, med undantag för totalförsvarets behov. Syftet är att minska utsläppen från torvutvinning, vilket bedöms som en effektiv åtgärd för att stärka LULUCF-sektorns kolsänka. Miljöförvaltningen välkomnar detta förslag på skärpning.

Vad gäller förslaget om justering av 12 kap MB kring ersättning och skydd av områden genom formellt skydd eller andra effektiva områdesbaserade bevarandeåtgärder är det viktigt att det finns en tydlig definition av vilken typ av områden som kan räknas för att förslaget ska vara rättssäkert.

Enligt föreslagen justering av förordning (2003:598) om statliga bidrag till lokala naturvårdsprojekt ska punkt 7a och 7b under §1 om att minska utsläpp av växthusgaser respektive gynna biologisk mångfald tas bort. Dessa två punkter läggs enligt MMBs förslag in i en ny förordning om statligt bidrag för ersättning för åtgärder för att restaurera våtmarker inklusive återvätning av dränerad torvmark. Miljöförvaltningen ställer sig frågande till att åtgärder i våtmarker fördelas på två olika förordningar som båda reglerar bidrag för åtgärder av våtmarker. Detta skapar otydligheter kring vilka typer av våtmarksåtgärder som går att söka stöd för enligt respektive förordning.

Kapitel 7 Förslag om indikatorer och preciseringar till Begränsad klimatpåverkan, Levande Skogar och Ett rikt odlingslandskap

Förvaltningen ser positivt på att markanvändningssektorns roll i klimatpåverkan tydliggörs (Förslag 7.2), eftersom kolinlagring i mark och vegetation utgör en viktig del av det långsiktiga klimatarbetet. Förvaltningen delar bedömningen om att det är viktigt att både upptag och utsläpp redovisas, uppdelat på markanvändningskategorier och kolpooler (de naturliga lager där kol lagras under lång tid, såsom mark, växter, dött organiskt material och trädens biomassa).

Kapitel 8 Förslag om hållbart brukande av skogsmark för kolinlagring och biologisk mångfald

Förslaget om gödsling av skogsmark för ökad kolinlagring kan ha negativa konsekvenser för exempelvis biologisk mångfald, vattendrag och på möjligheten att uppnå miljö kvalitetsnormerna för Miljö- och hälsoskyddsnämnden 7 (12) yt- och grundvatten. Gödsling påverkar även markfloran, marksvampar och mikroorganismer i jorden och därmed markens förmåga att binda kol. Gödsling av skogsmarker skulle kunna vara lämpligt där mångfalden redan är låg, men stor hänsyn behöver då tas till vattenmiljöer och grundvatten. Förvaltningen anser också att användningen av främmande trädslag bör begränsas i syfte att värna den biologiska mångfalden.

Kapitel 10 Förslag om upptag och utsläpp av växthusgaser på bebyggd mark

Förvaltningen ser positivt på att SLU föreslås vidareutveckla ett verktyg som kan synliggöra exploaterings påverkan på nettoupptaget av koldioxid. Ett sådant verktyg kan bidra till mer informerade beslut inom samhällsplanering, där klimatpåverkan vägs in tillsammans med andra faktorer.

För att verktyget ska kunna ge en rättvisande bild av exploaterings klimatpåverkan är det viktigt att tydliggöra vad som avses med "effekter på nettoupptaget av koldioxid". Förvaltningen vill särskilt lyfta behovet av att inkludera:

- Förlorat framtida kolupptag, det vill säga den mängd koldioxid som mark och vegetation inte längre kan binda efter att ytan exploaterats
- Direkta utsläpp från förlust av befintliga kolförråd, exempelvis när kol lagrat i biomassa eller organiska jordar frigörs vid avverkning, schaktning eller dränering.

Båda dessa aspekter är centrala för att kunna bedöma markanvändningens verkliga påverkan på koldioxidbalansen. Förvaltningen föreslår att det i uppdraget till SLU preciseras att verktyget ska omfatta hela kolbalansen.

Kapitel 11 Förslag om ökat nettoupptag i träprodukter

Förvaltningen ser positivt på att Boverket föreslås utveckla klimatdeklarationen för nya byggnader genom att införa en separat redovisning av mängden kol i långlivade byggprodukter. Förvaltningen vill betona att den klimatnytta som uppstår genom inlagring av kol i byggprodukter förutsätter att träet kommer från ett **hållbart skogsbruk**. I Boverkets uppdrag bör det ingå att belysa kopplingen mellan klimatdeklarationer och ursprunget på det inbyggda materialet.

Förvaltningen ställer sig även positiv till att Boverket föreslås få ett utvidgat uppdrag att främja återbruk i byggsektorn, inklusive långlivade träprodukter. Det är ett nödvändigt steg för att minska resursanvändning, avfall och klimatpåverkan från byggande och rivning.

Kapitel 12 Förslag för att öka nettoupptaget av koldioxid och gynna biologisk mångfald i våtmark och torvmark

Kapitel 12 innehåller en rad konkreta förslag för att stärka kolinlagring och minska utsläpp. Förutom utfasning av torv lyfts även ekosystembaserade klimatåtgärder samt åtgärder för urbana grönområden och klimatanpassning.

Förvaltningen anser att det är bra att inte ge tillstånd för brytning av odlingstorv men önskar även en successiv utfasning av befintliga tillstånd så att en marknad med mer hållbara jordprodukter får förstärkta möjligheter att utvecklas.

Kapitel 13 och 14 Förslag om skydd av natur, urskog och gammal skog

MMBs uppdrag var att föreslå etappmål för skydd av natur för att Sverige ska leva upp till det internationella målet att skydda 30 % av naturen till 2030. Av dessa ska en tredjedel, alltså 10 % av den totala ytan, ges ett strikt skydd.

Miljöförvaltningen anser att ett etappmål bör utformas för att långsiktigt skydda 30 % av land och vatten med prioriteringsfokus på de viktigaste ekologiska funktionerna och naturvärdena samt representativitet i landskapet.

MMBs förslag innebär att alla urskogar och gamla skogar ska skyddas strikt till 2030, men däremot har man valt att inte föreslå strikt skydd av landets naturskogar. Eftersom begreppet ”gammal skog” är snävare än begreppet ”naturskog” avviker förslaget från EUs Strategi för biologisk mångfald, som tydligt anger att alla återstående urskogar och naturskogar inom EU ska ha strikt skydd.

MMB anger vidare att skyddet av natur till stor del ska bygga på frivillighet och utgå från markägarens initiativ. Miljöförvaltningen menar att detta kan leda till att skyddet inte upprättas där det gör störst nytta. Förvaltningen anser att det är mer rimligt att de myndigheter som har mandat, samlad kunskap och överblick tar initiativ och inrättar formellt skydd av landets värdefullaste natur, så som urskogar och naturskogar. Det är dock viktigt att skyddsprocessen i så stor utsträckning som möjligt sker i samförstånd med markägaren.

MMB föreslår vidare ett stort antal typer av naturområden som ”andra effektiva arealbaserade bevarandeåtgärder”, OECM, och menar att dessa ytor kan räknas som skyddade enligt åtagandena. Förvaltningen noterar dock att även natur som inte uppfyller internationella naturvårdsunionens (IUCN) kriterier för OECM föreslås kunna ingå i rapporteringen enligt MMBs förslag. Enligt dessa kriterier ska skyddet *ge positiva, varaktiga och långsiktiga resultat för bevarande av biologisk mångfald.*

Miljöförvaltningen anser att de områden som avses ingå i rapporteringen men inte skyddas strikt utan med övriga skydd (OECM) bör vara representativa, ha dokumenterade naturvärden och vara geografiskt avgränsade. Kontinuiteten för områden som inte omfattas av strikt skydd bör dessutom säkras med någon form av långåriga avtal med tillhörande skötselplan eller skötsel mål.

Förvaltningen önskar att en vägledning tas fram där OECM-områden definieras och godtagbara avtalstyper beskrivs. Vägledningen bör också klargöra hur rapportering ska ske. Nedan redogörs för miljöförvaltningens synpunkter på ett flertal av de typer av områden som MMB föreslår ska kunna räknas in i åtagandet om 30 procents skydd:

- **Riksintresset obrutna fjäll**

Miljöförvaltningen anser att denna kategori är för generell då endast delar av de obrutna fjällområdena har särskilt höga naturvärden som kan motivera skydd. En rapportering av alla obrutna fjällmiljöer kommer inte att bidra till ett representativt skydd av den biologiska mångfalden.

- **Artrika vägkanter och gräsmarker, järnvägsmiljöer, alléer, artrika kraftledningsgator och stationsområden**

Miljöförvaltningen anser att dessa områden inte generellt bör kunna rapporteras som skyddade eftersom såväl markernas kvalitet som långsiktighet i skyddet är osäkert på grund av deras läge nära transportinfrastruktur vilket gör dem sårbara för påverkan.

- **Naturbetesmarker och slåtterängar med miljöersättning**

Miljöförvaltningen anser att dessa områden är värdefulla för biologisk mångfald och skulle kunna räknas som skyddade i form av OECM, förutsatt att det finns långåriga avtal om bevarande och skötsel. MMB anger att naturbetesmarker och slåttermarker bevaras bäst genom hävd, inte genom formellt skydd. Miljöförvaltningen anser att både formellt skydd och hävd är viktigt för ett långsiktigt säkerställande av markernas höga biologiska mångfald.

- **Återvätning av torvmark**

MMB skriver att formellt skydd i normalfallet inte är ändamålsenligt för bevarandet av exempelvis restaurerade våtmarker, även i de fall de har särskilt höga naturvärden. Förvaltningen håller inte med om det utan anser att våtmarker med höga naturvärden bör kunna ges formellt skydd även i fortsättningen.

- **Frivilliga avsättningar samt fastighetsägares värdefulla områden, genom frivillig rapportering**

Förvaltningen anser att frivilliga avsättningar skulle kunna räknas som OECM under vissa villkor. Dessa villkor bör innehålla ett rapporteringssystem som säkerställer att de ingående naturområdena är ekologiskt värdefulla och har tydlig geografisk avgränsning. Vidare bör det finnas en definierad målbild och en skötselplan eller bevarandeplan för att bibehålla eller utveckla värdena. Förvaltningen bedömer att det även bör finnas någon form av avtal kopplat till rapporteringen som innebär att det finnas en rättsverkan om avtal bryts.

- **Skogliga impediment, genom frivillig rapportering**

Skogliga impediment bör, enligt förvaltningen, inte generellt kunna rapporteras som skyddade eftersom biologisk mångfald i regel inte varit i fokus då dessa områden undantagits från skogsbruk. Impediment är redan överrepresenterade i skyddade områden vilket innebär en risk för suboptimering i vad som skyddas.

- **Tätortsnära rekreationsområden**

Miljöförvaltningen anser att tätortsnära rekreationsområden inte generellt bör kunna rapporteras som skyddade. All tätortsnära natur har inte höga naturvärden. Långsiktigt skydd och skötselplaner som gynnar biologisk mångfald saknas dessutom ofta för tätortsnära naturområden. Skydd enligt Plan- och bygglagen är inte långsiktigt; markanvändningen av planlagd park- eller naturmark kan ändras om gällande detaljplan ändras eller en ny detaljplan tas fram. Dessa områden kan således bli föremål för exploatering vid förtätningar och expansion av städer. Däremot anser förvaltningen att tätortsnära natur med natur- och rekreationsvärden och viktiga ekologiska funktioner i landskapet kan vara lämpliga för strikt skydd.

Kapitel 15 Förslag om förvaltning av skyddade områden

MMB föreslår att formellt skyddade områden förvaltas genom naturvårdande skötsel eller ett aktivt beslut om fri utveckling, att all mark inom statligt skyddade områden som är möjlig att restaurera till naturtyp enligt art- och habitatdirektivet ska restaureras samt att etappmål för detta införs i miljömålssystemet.

MMB föreslår även ökade anslag för skötsel och restaurering av natur inom statligt skyddade områden för att öka den biologiska mångfalden inom redan skyddad mark. Miljöförvaltningen anser att ovanstående förslag är viktiga för fortsatt förvaltning och utveckling av dessa områden och välkomnar förslagen.

Det finns även behov av restaurerings- och naturvårdsåtgärder inom kommunalt skyddade områden. Miljöförvaltningen vill därför betona vikten av att det även framgent ska finnas medel att söka för lokala naturvårdsprojekt (LONA).

Kapitel 16 Förslag om restaurering av natur

MMB föreslår att etappmål baserade på naturrestaureringsförordningen införs i miljömålssystemet. Miljöförvaltningen föreslår att den nationella restaureringsplanen inväntas innan etappmål baserade på naturrestaureringsförordningen föreslås.

MMB har föreslagit satsningar med stort fokus på naturtyper inom odlingslandskapet med motiveringen att förändringsförloppet är snabbare i dessa miljöer än till exempel inom skogsmark. Miljöförvaltningen erfar att många arter kopplade till det äldre öppna kulturlandskapet uppvisar negativa trender vilket berättigar att fokus och förslag riktas mot dessa miljöer. Förvaltningen bedömer att det även finns behov av öka ekologiska strukturer och funktioner inom skogsmarken och det därför även bör finnas med ett etappmål om att förbättra livsmiljöer och ekologiska strukturer inom skogsmarken.

Ökade anslag föreslås för återvätning och restaurering av våtmarker samt bekämpning av invasiva arter. Enligt miljömålsuppföljningen finns ett behov av att utöka arbetet med att bekämpa invasiva arter. Därför anser förvaltningen att ambitionsnivån för bekämpning av invasiva arter behöver öka, liksom anslagen för detta. Förslagsvis genom att ta fram åtgärdsprogram för bekämpning av de arter som ingår i EU:s förteckning över invasiva främmande arter.

Miljöförvaltningen anser att ökade anslag även behövs för andra åtgärder till t.ex. arbetet med att skydda värdefulla områden och systematisk miljöövervakning av biologisk mångfald.

Kapitel 17 Förslag om minimal förlust av biologisk mångfald

MMB föreslår ett nytt etappmål om grönpåner. Det tidigare etappmålet innebar att en majoritet av landets kommuner senast till 2025 skulle ta tillvara och integrera stadsgrönska och ekosystemtjänster i urbana miljöer vid planering, byggande och förvaltning i städer och tätorter. I det nya etappmålet ska detta göras av samtliga kommuner, senast till 2030.

Miljöförvaltningen anser att det är positivt att etappmålet nu föreslås omfatta samtliga av landets kommuner. Förvaltningen vill dock uppmärksamma behovet av ett etappmål med tydliga ambitioner för grön infrastruktur. I Stockholms stads egna styrdokument rörande biologisk mångfald lyfts den blågröna infrastrukturen fram som en mycket viktig naturkvalitet att bibehålla, skydda, stärka och utveckla. Förvaltningen delar miljömålsberedningens bedömning om att kommunala grönpåner kan vara ett lämpligt verktyg för att belysa och förstärka arbetet med att öka urbana grönytor och urban krontäckning.

Miljöförvaltningen är positiv till förslaget om att ta fram ett system för inrapportering av områden med höga naturvärden. Ett samlat underlag för värdefulla områden skulle

t.ex. vara användbart i tidiga skeden i miljöbedömningar inför översiktsplanering, områdesplanering och detaljplanering.

Miljöförvaltningen är positiv till förslaget att regeringen ska arbeta vidare med förslagen som lämnas i betänkandet 2017:34 Ekologisk kompensation. Betänkandet remitterades bland annat till Stockholms stad som då bland annat framförde att skadelindringshierarkin i plan- och bygglagen bör förtydligas.

Stadsbyggnadsnämnden

Stadsbyggnadsnämnden beslutade vid sitt sammanträde den 24 april 2025 följande.

1. Stadsbyggnadsnämnden beslutar att överlämna kontorets tjänsteutlåtande som svar på remissen från kommunstyrelsen.
2. Stadsbyggnadsnämnden beslutar att omedelbart justera paragrafen

Särskilt uttalande av Jonas Naddebo (C), se Reservationer m.m.

Stadsbyggnadskontorets tjänsteutlåtande daterat den 4 april 2025 har i huvudsak följande lydelse.

Stadsbyggnadskontoret har för denna omfattande remiss valt att fokusera främst på delar som huvudsakligen anknyter till stadsbyggnadsnämndens ansvarsområden.

Sammantaget finns flera förslag som stadsbyggnadskontoret är positivt till, men också förslag som kontoret ställer sig frågande eller kritiskt till. Även om miljömålsberedningen skriver fram flera bra förslag saknas viktiga delar, så som tillräckliga etappmål, skarpa och konkreta styrmedel och förslag till åtgärder för att Sverige helt ska leva upp till sina åtaganden inom EU och internationellt för biologisk mångfald samt upptag och utsläpp av växthusgaser i skog och mark.

Förslag om upptag och utsläpp av växthusgaser på bebyggd mark

Miljömålsberedningen föreslår att SLU får i uppdrag att tillsammans med Boverket, Naturvårdsverket och Trafikverket skyndsamt vidareutveckla ett gemensamt verktyg med standardiserade metoder för att mäta vilken effekt förändrad markanvändning vid exploatering får på nettoupptaget av koldioxid. Verktöget ska kunna användas vid miljökonsekvensbedömningar senast från och med 2027.

Stadsbyggnadskontoret instämmer i att det i dag inte finns någon etablerad standard för hur påverkan på växthusgasbalansen vid exploatering ska beräknas och att det därför är välkommet med utvecklad metodik som med relevant rumslik upplösning kvantifierar effekter på kolförråd och nettoupptag. I remissen konstateras också att det i dag saknas incitament för exploatörer att välja områden där utsläppen av växthusgaser vid exploateringen är lägre, eller metoder för att minimera utsläppen vid nödvändig exploatering av torvmark. Stadsbyggnadskontoret kan konstatera att medan det finns vedertagna klimatberäkningar för byggnader och krav på rapportering i klimatdeklarationer finns inga motsvarande krav kopplat till utsläpp

från förändrad markanvändning. Det saknas därmed förutsättningar för nationell styrning och/eller incitament för minskade utsläpp från förändrad markanvändning vid exploatering. I frånvaron av en standardiserad metod har kommuner i Sverige, tillsammans med företag och forskningsinstitut, utvecklat egna verktyg för att kunna få en bild av dessa konsekvenser.

Stadsbyggnadskontoret ser positivt på om staten tar ansvar för att utveckla metoder för att mäta effekter av förändrad markanvändning för nettoupptaget av koldioxid samt att det kan övervägas om tillämpningen bör breddas så att beräkning av klimatpåverkan från förändrad markanvändning inte begränsas till planer som antas medföra betydande miljöpåverkan.

I remissen föreslås vidare att torvmark får tas i anspråk för bebyggelse eller anläggningar endast om (1) det behövs för att tillgodose väsentliga samhällsintressen och detta behov inte kan tillgodoses på ett från allmän synpunkt tillfredsställande sätt genom att annan mark tas i anspråk, och (2) verksamhetsutövaren kompenserar för de ökade utsläpp av växthusgaser exploateringen beräknas innebära.

Miljömålsberedningen föreslår att en sådan bestämmelse förs in i ny paragraf, 3 kap. 4 a § i miljöbalken. Stadsbyggnadskontoret ser överlag positivt på att torvmark och de kolförråd som finns i dessa bevaras men undrar samtidigt vad förslaget till förändrad lagstiftning i detta fall menar ska definiera ett väsentligt samhällsintresse?

Förslag om skydd av natur

Stadsbyggnadsnämnden ansvarar för inrättande av formellt skyddad natur och arbetar i samverkan med kommunstyrelsen och andra berörda nämnder med framtagande av en strategi för skydd av natur för Stockholms stad. Strategin kommer sätta ramarna för stadens processer kopplat till formellt skydd av natur och behandla aspekter som ska ligga till grund för urval av områden att skydda formellt. När den nationella strategin för naturrestaurering finns på plats kommer staden också se över sin strategi för skydd av naturområden med utgångspunkt i den nationella strategin.

Miljömålsberedningen menar att för stadsgrönska bevaras den biologiska mångfalden främst genom ändamålsenlig skötsel och att formellt skydd normalt inte bedöms vara ändamålsenligt i dessa miljöer, särskilt inte i områden där flera samhällsintressen ska samspela. Stadsbyggnadskontoret delar inte denna bedömning. Stadsgrönska är ett brett begrepp som inte definieras tydligt i remissen. Inom Stockholms stad finns stadsgrönska i form av allt från stadsträd, förgårdsmarker och parker till större sammanhängande naturområden. Stockholms unika läge mellan Mälaren och Östersjön, det variationsrika sprickdalslandskap och människorna brukande av marken sedan bronsåldern samt frånvaro av rationellt skogsbruk har skapat gynnsamma förutsättningar för ett rikt växt- och djurliv. I Stockholm finns därför många naturområden med höga naturvärden som uppfyller kriterier för formellt skydd.

Stadsbyggnadskontoret ser formellt skydd av den stadsnära naturen som en del i en strategi för att nå stadens miljömål och i förlängningen som ett bidrag till Sveriges

internationella åtaganden kring en bevarad och stärkt biologisk mångfald. Genom att skydda värdefulla naturområdena i Stockholm, och samtidigt bibehålla utvecklingspotentialen för bostäder, infrastruktur och tillhörande service i övriga delar av staden, kan staden planera långsiktigt för en växande och hållbar stad.

Stadsbyggnadskontoret anser att det är viktigt att skydda den del av naturen som har högst naturvärden och att bredningens förslag till för stor del fokuserar på sättet att räkna och inte på målet att bevara den biologiska mångfalden. Med bakgrund i detta ställer sig stadsbyggnadskontoret frågande beredningens förslag om vilka typer av områden som ska kunna räknas som skyddade för att uppnå kravet om 30 procent skydd. Förslagen om vad som kan räknas som ”andra effektiva arealbaserade bevarandeåtgärder” (OECM) bedöms vara för vag och inkonsekvent. Stadsbyggnadskontoret ser också att ett etappmål för skydd av natur skulle kunna vara lämpligt för att Sverige ska leva upp till internationella målet att skydda 30 procent av naturen till 2030.

Förslag om skydd av urskog och gammal skog

Förslaget förslår enbart skydd av urskog och gammal skog men inte naturskog. Beredningens förslag skulle därmed innebära att 645 000 hektar naturskog eller mer skulle uteslutas från skydd. Stadsbyggnadskontoret bedömer att detta kan vara i konflikt med EU:s strategi för biologisk mångfald och naturrestaureringslagen.

Förslag om hållbart brukande av skogsmark

Stadsbyggnadskontoret ställer sig frågande till förslaget om gödsling av skogsmark för ökad kolinlagring då det som kontoret uppfattat det förväntas kunna ha stora negativa konsekvenser för biologisk mångfald och vattendrag.

Förslag till minimal förlust av biologisk mångfald

Miljömålsberedningen föreslår att det befintliga etappmålet för stadsgrönska och ekosystemtjänster inom miljömålssystemet förlängs och ändras till att ha följande lydelse: Samtliga kommuner ska senast 2030 ta tillvara och integrera stadsgrönska och ekosystemtjänster i urbana miljöer vid planering, byggande och förvaltning i städer och tätorter. Stadsbyggnadskontoret ser att stadsgrönska och ekosystemtjänster är självklara stadsbyggnadselement för att skapa en långsiktigt hållbar stad men tror att förutsättningarna för vad integreringen av ekosystemtjänster i planeringen behöver definieras tydligare för att förslaget ska få effekt på förlusten av biologisk mångfald. Avslutningsvis vill stadsbyggnadskontoret lyfta att statliga bidrag till lokala naturvårdsprojekt (LONA) även fortsättningsvis behövs för att kommunerna ska kunna bidra i arbetet med biologisk mångfald och kolinlagring. Att minska det statliga anslaget till dessa medel riskerar att stagnera kommunernas arbete med att bevara och stärka den biologiska mångfalden och kolinlagring.

Trafikkontoret

Trafikkontorets tjänsteutlåtande daterat den 30 april 2025 har i huvudsak följande lydelse.

Kontorets verksamhet berörs indirekt i begränsad omfattning av vissa av förslagen och kontoret lämnar därför synpunkter på en generell nivå. Kontoret bedömer att utredningens förslag har potential att bidra till att klara de åtaganden som man gjort. Det är dock svårt att bedöma i vilken omfattning förslagen verkligen kommer att bidra, med tanke på osäkerheter i underlag och förutsättningar för att de verkligen genomförs. Förslagen innebär att åtgärderna främst ska ske på frivillig basis, vilket förutsätter att markägare och andra aktörer är motiverade att genomföra de olika åtgärderna för att de ska få effekt. Mot bakgrund av detta ser kontoret att genomförandet blir osäkert. Flera åtgärder och styrmedel är riktade till myndigheter som får i uppdrag att ta fram underlag och verktyg men också ändringar i författningar.

Stadens förvaltningar arbetar efter styrande dokument som miljöprogram och andra strategier för att öka grönska och biologisk mångfald mm i staden, vilket är i linje med flera av beredningens förslag. Vid revideringar av stadens styrande dokument är det viktigt för staden att beakta de förslag som senare beslutas och inarbeta dem i dokumenten där det är tillämpligt.

Trafikkontoret anser att det är positivt att torvmarker får mer skydd och att brytningen av torv på sikt begränsas, samt att möjligheterna att återväta och återställa dikade torvmarker förbättras. Det bedöms vara positivt för biologisk mångfald och bidra till att binda koldioxid. Det är positivt att myndigheter får i uppdrag att ge och verka för rådgivning till verksamhetsutövare och brukare av mark. Möjliggörande av åtgärdssamordnare som via sitt arbete kan bidra till ökad kolinlagring och ökad biologisk mångfald är bra.

Det är också bra att möjligheterna att söka bidrag för lokala naturvårdsprojekt (LONA) breddas så att andra än kommuner kan erhålla bidrag. Det kan öka möjligheterna för att åtgärder genomförs.

Beredningen ser att det över tid finns potential att minska utsläpp i samband med exploateringar, och föreslår därför att myndigheter får i uppdrag att utveckla verktyg för att mäta effekter av förändrad markanvändning, och göra dessa enkla att använda i planprocesser och exploateringar. Vidare föreslår beredningen restriktioner för när torvmark får ianspråktagas. Kontoret anser att detta kan bli värdefulla verktyg i exploateringar beroende på hur de utformas.

Ökat skydd av natur och urskog

Förslag om restaurering av natur

Kontoret anser att det är bra att ett etappmål om restaureringsåtgärder för 30 procent av de naturtyper som ingår i EU:s restaureringsförordning som inte är i gott tillstånd införs. Det är också positivt att mångfalden av vilda pollinatörer ska kunna påvisa en ökande trend senast år 2030 införs i miljömålssystemet. Förslaget innebär att regeringen och riksdagen får i uppdrag att genomföra en satsning på restaurering och

hävd av ängs- och betesmarker. Förslaget är svårt att bedöma men bör generellt vara positivt.

Förslag om minimal förlust av biologisk mångfald

Ett förslag som har koppling till kontoret är att beredningen föreslår att Naturvårdsverket inför ett mål för stadsgrönska i det befintliga miljömålet. Detta bedöms vara i linje med EU:s restaureringsförordning, strategi för biologisk mångfald och Kunming-Montreal-ramverket. Förslaget innebär att det befintliga etappmålet med följande lydelse: "En majoritet av kommunerna ska senast 2025 ta tillvara och integrera stadsgrönska och ekosystemtjänster i urbana miljöer vid planering, byggande och förvaltning i städer och tätorter" förlängs och ändras till att ha följande lydelse: "Samtliga kommuner ska senast 2030 ta tillvara och integrera stadsgrönska och ekosystemtjänster i urbana miljöer vid planering, byggande och förvaltning i städer och tätorter." Kontoret ser att förslaget är bra och i linje med kontorets arbete och uppdrag kopplat till förvaltning av allmän platsmark.

Stockholms Stadshus AB

Stockholms Stadshus AB:s yttrande daterat den 15 april 2025 har i huvudsak följande lydelse.

Koncernledningen är positiv till förslaget och betonar vikten av att Sverige uppfyller sina åtagandet för att bidra till att stoppa och vända förlusten av biologisk mångfald samt öka nettoupptaget av koldioxid i markanvändningssektorn och våtmarker.

Koncernledningen delar bostadsbolagens synpunkter om växthusgaser på bebyggd mark där grundläggningsförutsättningar bör tas i beaktande i klimatdeklarationer och att klimatdeklarationer ska användas till att minska klimatutsläpp, inte detaljstyra material, samt Boverkets uppdrag att främja återbruk. Att SLU får i uppdrag att utveckla verktyg för att mäta nettoupptaget av koldioxid och även beakta biologisk mångfald är positivt.

Koncernledningen ser positivt på förslagen för att öka nettoupptaget av koldioxid och gynna biologisk mångfald samt betonar vikten av ökad information, kunskapsstöd och rådgivning till berörda aktörer för att skapa synergier och positiv effekt.

Utredningen har underremitterats till dotterbolagen AB Svenska Bostäder, AB Familjebostäder, AB Stockholmshem, Micasa Fastigheter i Stockholm AB, Skolfastigheter i Stockholm AB (SISAB), Stockholm Vatten och Avfall AB, Stockholms Hamn AB, Stockholms Stads Parkerings AB, Stockholm Globe Arena Fastigheter AB (SGA Fastigheter) och S:t Erik Markutveckling AB. Nedan följer en redovisning av bolagens remissvar i huvudsak.

Underremiss

AB Familjebostäder

AB Familjebostäder remissvar har i huvudsak följande lydelse

Familjebostäder lämnar synpunkter på för bolaget relevanta delar av Miljömålsberedningens förslag.

Kapitel 10

Ett förslag är att SLU får i uppdrag att utveckla verktyg med standardiserade metoder för att mäta effekter av exploatering på nettoupptaget av växthusgaser för att mäta vilken effekt förändrad markanvändning vid exploatering får på nettoupptaget av koldioxid. Detta anser bolaget är ett bra förslag. Bolaget anser vidare att SLU:s uppdrag att utveckla verktyget bör utökas. Det bör även omfatta biologisk mångfald. Det bör alltså inte avgränsas till enbart kolupptag som i nuvarande skrivning.

Kapitel 11

Här föreslås att Boverket får i uppdrag att utöka klimatdeklarationen för uppförande av nya byggnader med en separat redovisning av mängden kol i långlivade byggprodukter som byggts in i byggnaden. Denna information bedömer Familjebostäder skulle kunna tillgängliggöras genom Skogsvårdsstyrelsen, och inte gå genom klimatdeklarationerna. Klimatdeklarationerna ska främst riktas till att göra kvalitetssäkrade klimatberäkningar, med syfte att minska klimatpåverkan. Att tillföra ytterligare information om separata material anser bolaget inte är relevant här.

AB Stockholmshem

AB Stockholmshems remissvar har i huvudsak följande lydelse

Nedan lämnas AB Stockholmshems synpunkter på de specifika delar i Miljömålsberedningens förslag som är relevanta för bolaget.

I kapitel 10 avhandlas Miljömålsberedningens förslag om upptag och utsläpp av växthusgaser på bebyggd mark. Bolaget vill framhålla vikten av att, vid val av exploateringsområden, inte enbart beakta förlorad koldioxidupptagning, utan även inkludera grundläggningsförutsättningar i bedömningen. Grundläggning av byggnader ger ofta upphov till betydande utsläpp av växthusgaser. Dessa utsläpp synliggörs inte inom ramen för dagens klimatdeklarationer, vilket innebär att betydande utsläpp riskerar att förbises vid beslutsfattande. Bolaget föreslår att detta beaktas och integreras i formuleringarna i det aktuella avsnittet.

Det finns en upplevd utmaning i att arbetet med att minska klimatpåverkan vid exploatering av naturmark inte sker i den takt som krävs, då den i dagsläget är svår att mäta. Här ser bolaget att detaljplaneprocessen skulle kunna utgöra ett värdefullt verktyg för att stödja berörda aktörer i arbetet med att minska nettoutsläppen.

Det är av stor vikt att göra väl avvägda val vid exploatering för att kunna nå uppställda mål gällande minskande utsläpp av koldioxidekvivalenter till år 2030. Bolaget ser därför positivt på förslaget att ge SLU i uppdrag att utveckla ett

gemensamt verktyg med standardiserade metoder för att mäta vilka effekter förändrad markanvändning vid exploatering får på nettoupptaget av koldioxid. En förutsättning är att verktyget kan användas för exploateringsprojekt i skilda omfattningsgrader och är anpassat utifrån detta.

Bolaget anser vidare att SLU:s uppdrag att utveckla verktyget bör utvidgas för att även inkludera hänsyn till biologisk mångfald, istället för att begränsas enbart till kolupptag, som framgår av nuvarande skrivning.

I kapitel 11 presenteras förslag om att öka nettoupptaget i träprodukter, vilket innefattar flera aspekter kopplade till en ökad användning av trä inom byggsektorn. Bolaget anser dock att insatser för att öka användningen av träprodukter inte bör leda till detaljstyrning gällande materialval. Fokus bör i stället ligga på en resultatinriktad styrning mot minskade utsläpp, där styrningen utgår från prestandakrav snarare än att begränsa materialval. Detta skulle i högre grad främja innovation och fortsatt utveckling inom materialområdet.

Bolaget anser inte att det är lämpligt att införa mer specificerade uppgifter om biogent kol som binds i byggnader i klimatdeklarationer. Klimatdeklarationerna ska främst riktas till att göra kvalitetssäkrade klimatberäkningar med syfte att minska klimatpåverkan, inte för att samla in information om separata material. Bolaget bedömer att denna information skulle kunna tillhandahållas via Skogsstyrelsen snarare än att integreras i klimatdeklarationerna.

AB Svenska Bostäder

AB Svenska Bostäders remissvar har i huvudsak följande lydelse

Svenska Bostäder är positiva till att lagstiftning och miljömål uppdateras för att vara i linje med EU-lagstiftning och följer den vetenskaplig och tekniska utvecklingen.

I kapitel 10 avhandlas Miljömålsberedningens förslag om upptag och utsläpp av växthusgaser på bebyggd mark. Svenska Bostäder vill framföra att det är viktigt att i samband med val av platser för exploatering även ta grundläggningsförutsättningar i beaktande, utöver det förlorade upptag som uppstår. Grundläggning av byggnader ger ofta upphov till betydande utsläpp. Dessa utsläpp ingår/synliggörs inte i dagens klimatdeklarationer vilket medför att betydande utsläpp riskerar att inte beaktas vid de val som görs. Bolaget föreslår att detta inkluderas i skrivningarna i detta avsnitt.

Svenska Bostäder ser positivt på förslaget om att SLU får i uppdrag att utveckla ett gemensamt verktyg med standardiserade metoder för att mäta vilka effekter förändrad markanvändning vid exploatering får på nettoupptaget av koldioxid. Som bostadsbolag är det av stor vikt att göra väl avvägda val vid exploatering för att kunna nå uppställda mål gällande minskande utsläpp av koldioxidekvivalenter till år 2030. En förutsättning är att verktyget kan användas för exploateringsprojekt i skilda

omfattningsgrader och är anpassat utifrån detta. Bolaget anser vidare att SLU:s uppdrag att utveckla verktyget bör utökas till att verktyget även ska beakta biologisk mångfald, inte avgränsas till enbart kolupptag som i nuvarande skrivning.

I kapitel 11 avhandlas Miljömålsberedningens förslag om ökat nettoupptag i träprodukter. Förslagen inkluderar många positiva aspekter kring att öka användningen av träprodukter i byggsektorn. Svenska Bostäder önskar framföra att insatser för att öka användningen av träprodukter inte bör leda till detaljstyrande initiativ gällande materialval. Istället bör fokus läggas på resultatorienterad styrning mot lägre utsläpp som inte låser fast materialval, utan snarare prestandakrav, och därmed främjar en fortsatt utveckling inom materialområdet. Svenska Bostäder vill vidare påtala att bolaget inte anser att det är lämpligt att införa mer specificerade uppgifter om biogent kol som binds i byggnader i klimatdeklarationer. Klimatdeklarationerna bör användas för att styra mot lägre utsläpp i byggsektorn, inte för att samla in information om enskilda material.

Micasa

Micasas remissvar daterat den 15 april 2025 har i huvudsak följande lydelse.

Micasa fastigheter i Stockholm välkomnar Miljömålsberedningens förslag till strategi och uppskattar möjlighet att få delta i remissförfarandet. Innehållet i Miljöberedningens förslag, SOU 2025:21, har dock endast små beröringspunkter med Micasa som fastighetsägare, delvis på grund av det faktum att bolagets fastigheter ligger i en stadsmiljö medan författningsförslaget till största del gäller jord- och skogsbruk samt skyddsvärda naturområden.

Av vad som beskrivs i förslaget kring biologisk mångfald, uppfattar Micasa att detta handlar om åtgärder som behövs både nu och framåt. För bolagets del innebär det inga förändringar av befintlig verksamhet. Insatser som exempelvis naturvärdesinventeringar i projekt, kompensationsåtgärder och grönytefaktor för kvartersmark, GYF, är redan en del av bolagets kontinuerliga miljöarbete.

Enligt författningsförslaget 1.3 Förslag till förordning om ändring i förordning (2003:598) om statliga bidrag till lokala naturvårds-projekt, kan kommunala bolag inte erhålla medel i form av bidrag enligt föreslagen modell. Detta påverkar möjligheterna för insatser som gynnar den biologiska mångfalden i kommuner (likt Stockholm) som bolagiserat delar av sin fastighetsägande verksamhet. Det ser Micasa som en olycklig begränsning av möjligheten att bidra i frågan, eftersom även små aktörers verksamhet kan ha stor påverkan.

Miljömålsberedningen förslag att ge SLU i uppdrag att ta fram ett system för inrapportering och sökning av områden med höga naturvärden i Sverige, låter både intressant och värdefullt – särskilt om det på sikt kan omfatta begränsade, lokala

områden. Micasa Fastigheter ser även ett värde i den föreslagna fröbanken för vilda växter, såväl som informations- och rådgivningsinsatser.

SISAB

SISABs remissvar daterat den 6 maj 2025 har i huvudsak följande lydelse.

SISAB arbetar idag utifrån Stockholms stads Miljöprogram 2030 (exempelvis mål 2 Ett Stockholm utan globalt klimatavtryck, mål 3 Ett Stockholm med livskraftiga ekosystem och mål 5 Ett resurseffektivt och cirkulärt Stockholm) samt Handlingsplan för biologisk mångfald i Stockholm stad.

SISAB arbetar med biologiska mångfald och hållbarhet utifrån bland annat främjandet av ängsmark och gröna gårdar. SISAB ser att bolagets arbete kan komma att påverkas av flera åtaganden inom biologisk mångfald framöver, det gäller både utifrån planering för minimal förlust, nytt etappmål om grönplaner samt potentiellt inrapportering och sökning av områden med höga naturvärden. SISAB ser positivt på att man lyfter behovet av att skapa efterfrågan på långlivade träprodukter och en omfördelning från kortlivade till långlivade träprodukter samt att återanvändningen av träprodukter behöver öka.

SISAB konstaterar att Boverket får i uppdrag att utöka klimatdeklarationen med en separat redovisning av mängden kol i långlivade byggprodukter som byggts in i byggnaden. Detta kommer att innebära att ökade resurser kommer behöva läggas på klimatberäkningar och klimatdeklarationer vilket kommer att innebära ökade kostnader.

SISAB ser positivt på att Boverket får i uppdrag att främja återbruk av byggmaterial (inklusive långlivade träprodukter) och att uppdraget även innefattar att ta fram förslag på uppföljningsbara mål för ökat återbruk i byggsektorn samt en riktad informationsinsats för att höja kunskapen om möjligheterna till återbruk av byggmaterial.

Bolaget ser också positivt på att Boverket får i uppdrag att genomföra åtgärder som ska underlätta för spårbarhet av material för återbruk samt analysera ekonomiska styrmedel som skulle kunna främja ökat återbruk av byggmaterial

Stockholm Vatten och Avfall

Stockholm Vatten och avfalls remissvar daterat den 28 april 2025 har följande lydelse.

Stockholm Vatten och Avfall ser inget behov av att lämna synpunkter på denna remiss. Bolaget har i flera avseenden redan pågående arbeten inom detta område och ser att remissens innehåll omfattas av pågående arbete.

Stockholms hamnar

Stockholms hamnars remissvar daterat den 15 april 2025 har i huvudsak följande lydelse.

Som bolag inom Stockholms stad, och med arbete inom ramen för stadens Miljöprogram 2030 och tillhörande handlingsplaner, instämmer Stockholms Hamnar i vikten av att Sverige uppfyller åtagandet enligt LULUCF-förordningen för att stoppa och vända förlusten av biologisk mångfald samt öka nettoupptaget av koldioxid i markanvändningssektorn.

Stockholms Hamnars verksamhet, med hamnanläggningar i Stockholm, Nynäshamn och Norrtälje utgör en del av markanvändningskategorin bebyggd mark. Kategorin har hittills främst betraktats som en nettoutsläppskälla av växthusgaser. Som aktör inom denna kategori genomför Stockholms Hamnar ett flertal åtgärder i sin verksamhet för att gynna biologisk mångfald, i den utsträckning det är möjligt utifrån verksamhetens förutsättningar. Det handlar bland annat om att anlägga planteringar för att främja biologisk mångfald och pollinerande insekter, gröna hustak samt så kallade kajbalkonger för att ge möjligheter till ökad biologisk mångfald i vattenmiljön. De mest prioriterade åtgärderna avseende minskade utsläpp av växthusgaser genomför Stockholms Hamnar i omställningsarbetet för en mer hållbar sjöfart.

Enligt Miljöberedningens förslag ska principen om frihet under ansvar gälla och att det därmed kommer att vara frivilligt för fastighetsägare och brukare att genomföra åtgärder på sina marker som bidrar till att öka nettoupptaget av växthusgaser. Strategin innehåller även förslag om ersättningar till markägare som vidtar sådana åtgärder. Stockholms Hamnar ser det som rimligt att modellen bygger på frivillighet i dessa delar och att privata aktörer ersätts för genomförda åtgärder och eventuellt intrång när det gäller skyddade områden.

Stockholms Hamnar instämmer slutligen i betydelsen av att en satsning görs på riktad information och rådgivning till fastighetsägare och brukare, för att de ska få kännedom om Miljömålsberedningens förslag om frivilliga åtgärder

Stockholms parkering

Stockholms Parkerings remissvar daterat den 6 maj 2025 har i huvudsak följande lydelse.

Vi välkomnar beredningens förslag om ett samlat strategiskt ramverk som integrerar klimat- och biodiversitetsmålen i ett helhetsperspektiv. Den föreslagna inriktningen utgör ett viktigt steg i riktning mot ett mer resiliент och naturpositivt samhälle.

Stockholm Parkering har i uppdrag att tillhandahålla hållbara parkeringslösningar i Stockholms stad, vi har en begränsad, men ändå relevant roll i omställningen till ett mer klimat- och miljöanpassat samhälle.

I vår verksamhet främjar vi grön infrastruktur i urban kontext, minskar transportrelaterade utsläpp genom utveckling av elbilsladdning och

mobilitetslösningar, samt utreder löpande möjligheter att integrera naturbaserade lösningar i våra byggprojekt. .

Vi vill betona vikten av att det framtida genomförandet av dessa strategier vilar på samverkan mellan nationella, regionala och kommunala nivåer samt att frivillighetsprincipen för markägare och stödjande styrmedel utformas på ett sätt som möjliggör brett deltagande och långsiktigt engagemang.

Stockholm Stads Parkering AB ställer sig positiv till Miljömålsberedningens förslag och ser med tillförsikt på det fortsatta arbetet med att operationalisera dessa mål i politik och praktik. I övrigt har bolaget inga synpunkter.

S:t Erik Markutveckling

S:t Erik Markutvecklings remissvar daterat den 16 april 2025 har i huvudsak följande lydelse.

Miljömålsberedningen har lämnat ett förslag på en strategi för hur Sverige ska leva upp till EU:s åtaganden inom biologisk mångfald respektive nettoupptag av växthusgaser från markanvändningssektorn (LULUCF) till 2030. Eftersom en stor del av Sveriges landareal består av skog är skogen viktig för möjligheten att öka nettoupptaget av växthusgaser i markanvändningssektorn och gynna den biologiska mångfalden. Miljömålsberedningen lämnar således flera förslag som berör skogen.

S:t Erik Markutveckling AB:s uppdrag är att äga, förvalta och utveckla fastigheter/aktier i fastighetsbolag i avvaktan på omvandling till bostäder och arbetsplatser samt bedriva aktiv förvaltning, uthyrning och utveckling till så god avkastning som möjligt med hänsyn tagen till stadens utveckling. Bolagets fastighetsbestånd är i huvudsak förvärvat i stadsutvecklingssyfte och består av bebyggda fastigheter med hårdgjorda tomtytor. Bolaget innehar inte någon skogs eller jordbruksmark. Bolagets verksamhet utgör således en del av markanvändningskategorin bebyggd mark.

Bolaget driver ett större ombyggnadsprojekt i det gamla Prippsbryggeriet i Bromma, där återbruk, hållbara materialval och miljösanering är i fokus. Projektet har även fokus på att skapa mer grönyta på fastighetens hårdgjorda ytor.

S:t Erik Markutveckling instämmer i vikten av att Sverige uppfyller åtagandet enligt LULUCF-förordningen för att stoppa och vända förlusten av biologisk mångfald samt öka nettoupptaget av koldioxid i markanvändningssektorn. Bolaget ser positivt på en satsning med riktad information och rådgivning till fastighetsägare och brukare, för att de ska få kännedom om Miljömålsberedningens förslag om frivilliga åtgärder.

Reservationer m.m.

Stadsbyggnadsnämnden

Särskilt uttalande av Jonas Naddebo (C)

Centerpartiet instämmer i stadsbyggnadskontorets positiva inställning till utveckling av ett nationellt verktyg för att mäta klimatpåverkan vid förändrad markanvändning. En sådan metodik är avgörande för att skapa likvärdiga och kunskapsbaserade beslutsunderlag i plan- och byggprocessen. Vi delar även kontorets uppfattning att Miljömålsberedningens förslag brister i konkreta styrmedel och etappmål för att nå uppsatta klimat- och miljömål. Centerpartiet står bakom miljömålsberedningens förslag i stort, men vill gå längre. Det är uppenbart att Sverige inte når sina nuvarande klimatmål när regeringen för en politik som leder till ökade utsläpp. Det har regeringen själva insett – och istället för att ta ansvar, har de givit miljömålsberedningen i uppdrag att se över hur klimatmålen kan sänkas. I detta vakuum läggs ett orimligt ansvar på mark- och skogsägare. Miljömålsberedningens strategi bygger i hög grad på ett ständigt ökande kolupptag i marksektorn, vilket i längden är ohållbart. Sveriges skogsägare ska inte bära kostnaden för regeringens misslyckade klimatpolitik. Centerpartiet vill i stället minska de fossila utsläppen genom exempelvis återinförd elbilsbonus och sänkt skatt på el. Vi vill se en levande skog där både klimat, biologisk mångfald och äganderätt värnas. Därför vill vi också se en skyddad balans i skogsägandet, så att storbolagen inte ges möjlighet att dominera över en växande andel av den svenska skogen.